

บันทึก

เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (รถที่เจ้าของได้
แจ้งการไม่ใช้รถตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๕๓๓ ต่อมาเจ้าของ
ได้แจ้งขอใช้รถเมื่อได้มีพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ใช้บังคับแทน
พระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๕๓๓ แล้ว นายทะเบียนจะต้องเรียก
เก็บภาษีประจำปีสำหรับรถนั้นอย่างไร)

กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือ ส่วนที่ ๓๓๓๐.๐๓/๑๕๙๓๔ ลงวันที่
๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า นายประสาธ คำตรง
เจ้าของรถยนต์หมายเลขทะเบียน ฉ-๕๓๕๙ ได้แจ้งหยุดการใช้รถไว้เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน
๒๕๑๘ โดยปฏิบัติตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๓๓ มาตรา ๒๕ ทวิ^๑ ประกอบ
กฎกระทรวง (ฉบับที่ ๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๓๓ ข้อ ๑๕^๒
ต่อมาเจ้าของรถได้แจ้งขอใช้รถคืนดังกล่าวพร้อมขอโอนให้กับบุคคลอื่นเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม
๒๕๓๐ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้ถูกยกเลิกและใช้
พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ แทน ดังนั้น เมื่อเจ้าของรถได้มาแจ้งขอใช้รถ นาย
ทะเบียนจะต้องเรียกเก็บภาษีประจำปีอย่างไร

กรมตำรวจได้พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีการแจ้งหยุดใช้รถแม้ตาม
พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๓๓ มาตรา ๒๕ ทวิ ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ ออกตาม
ความในพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๓๓ ข้อ ๑๕ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.
๒๕๒๒ มาตรา ๓๔^๓ ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗^๔ ออกตามความในพระราชบัญญัติรถยนต์

^๑ มาตรา ๒๕ ทวิ รถยนต์ที่จดทะเบียนแล้ว ถ้าไม่ได้เสียภาษีตามกำหนด ให้เจ้าของ
รถยนต์นั้นแจ้งต่อนายทะเบียน และนำป้ายเลขทะเบียนสำหรับรถยนต์นั้นมอบให้นายทะเบียนภายในกำหนด
สามสิบวันนับแต่วันถึงกำหนดเสียภาษีครั้งถัดไป

เจ้าของรถยนต์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง เพื่อประโยชน์แก่การเก็บภาษีตาม
พระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าเจ้าของรถยนต์ผู้นั้นได้ใช้รถยนต์นั้นอยู่ภายหลังวันถึงกำหนดเสียภาษี

^๒ ข้อ ๑๕ รถยนต์ที่จดทะเบียนแล้วนั้นถ้าจะไม่ใช่ในงวดใด เจ้าของหรือผู้ครอบครองต้อง
แจ้ง และนำป้ายเลขทะเบียนสำหรับรถคันนั้นมอบให้นายทะเบียนไว้ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันสิ้นงวดที่
เสียภาษีไว้

^๓ มาตรา ๓๔ รถใดที่จดทะเบียนแล้ว แม้จะไม่ได้ใช้ก็ต้องเสียภาษีประจำปีตามมาตรา ๒๙
หรือมาตรา ๓๑ แล้วแต่กรณี และมาตรา ๓๒ เว้นแต่เจ้าของรถจะแจ้งการไม่ใช้ต่อนายทะเบียนก่อนถึงกำหนด
เสียภาษีประจำปีครั้งต่อไป ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๔ ข้อ ๑ เจ้าของรถผู้ใดประสงค์จะแจ้งการไม่ใช้รถตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติ
รถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ให้แจ้งต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่จดทะเบียนไว้ตามแบบ รย.๓ ท้ายกฎกระทรวงนี้
พร้อมด้วยหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบ รย.๓

พ.ศ. ๒๕๒๒ จะกำหนดหลักเกณฑ์การแจ้งหยุดใช้ไว้แตกต่างกันก็ตาม แต่ตามบทบัญญัติของกฎหมายทั้งสองฉบับก็บัญญัติรับรองสิทธิประโยชน์ในการได้รับยกเว้น ไม่ต้องเสียภาษีในระหว่างเวลาที่ได้แจ้งการหยุดใช้รถนั้นไว้ทำนองเดียวกัน ดังนั้น แม้ในปัจจุบันจักได้มีพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ใช้บังคับแทนพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๔๗๓ แล้วก็ตาม เมื่อกฎหมายฉบับปัจจุบันยังมีบทบัญญัติรับรองสิทธิเช่นว่านั้นไว้แล้ว สิทธิประโยชน์ดังกล่าวย่อมไม่เสียไป

สำหรับกรณีการแจ้งขอใช้รถเป็นเรื่องที่เจ้าของรถประสงค์จะสิทธิประโยชน์ในการได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี ซึ่งในกรณีการใช้รถตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖^๕ กำหนดให้รถที่จดทะเบียนแล้ว ต้องเสียภาษีประจำปีให้ครบถ้วนเสียก่อนจึงจะใช้รถนั้นได้ และมาตรา ๓๒^๖ ก็ได้กำหนดให้การเสียภาษีประจำปีจะต้องเสียล่วงหน้าคราวละหนึ่งปี ดังนั้น ในการเรียกเก็บภาษีรถดังกล่าว จึงย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงว่าเจ้าของรถนั้นมีความประสงค์จะใช้รถเมื่อใด นายทะเบียนก็มีหน้าที่เรียกเก็บภาษีตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นไป

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีตามปัญหาเป็นการตีความข้อความกฎหมายที่สำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการจัดเก็บภาษีให้เป็นไปโดยถูกต้องครบถ้วน ดังนั้น เพื่อให้การวินิจฉัยข้อกฎหมายเป็นไปโดยถูกต้อง จึงขอหารือปัญหาดังกล่าวมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ว่า แนวทางการวินิจฉัยของกรมตำรวจดังกล่าวข้างต้น ถูกต้องหรือไม่ประการใด เพื่อจักได้ถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๔) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวประกอบกับคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ) แล้ว มีความเห็นว่า การที่เจ้าของรถหมายเลขทะเบียน ฉ-๕๓๕๙ ไม่ได้ใช้รถและได้แจ้งการไม่ใช้รถดังกล่าวต่อนายทะเบียนเมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๘ โดยปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ ทวิ^๗ แห่ง

ข้อ ๒ การแจ้งการไม่ใช้รถตามข้อ ๑ ให้มีผลใช้ได้ครั้งละไม่เกินสองปี เว้นแต่จะเป็นการแจ้งการไม่ใช้รถตลอดไป

^๕ มาตรา ๖ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถที่ยังมิได้จดทะเบียน

ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถที่จดทะเบียนแล้ว แต่ยังไม่ได้เสียภาษีประจำปีสำหรับรถนั้นให้ครบถ้วนถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่รถที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในราชอาณาจักรชั่วคราวโดยที่ผู้นำเข้าไม่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร แต่ต้องปฏิบัติตามข้อตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลของประเทศที่ผู้นำเข้ามีสัญชาติ

^๖ มาตรา ๓๒ เจ้าของรถมีหน้าที่เสียภาษีประจำปี

ภาษีประจำปีให้เสียล่วงหน้าคราวละหนึ่งปี ถ้ามิได้เสียภาษีภายในเวลาที่กำหนด ให้เจ้าของรถนั้นชำระเงินเพิ่มอีกร้อยละยี่สิบของจำนวนภาษีที่ค้างชำระ

รถใดที่เสียภาษีประจำปีสำหรับปีใด แม้ในปีนั้นจะไม่ได้ใช้ เจ้าของรถก็ไม่มีสิทธิได้รับคืนภาษี ถ้าเปลี่ยนเจ้าของรถในปีใด เจ้าของใหม่ไม่ต้องเสียภาษีประจำปีสำหรับรถนั้นในปีนั้นอีก

^๗ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)

พระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๑๒ ประกอบกับข้อ ๑๕^๘ แห่งกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความในพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓(ฉบับที่ ๕)^๙ นั้น มีผลให้เจ้าของรถดังกล่าวได้รับยกเว้นภาษีรถยนต์ตามมาตรา ๒๖ (๒) (ง)^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๑๒) พุทธศักราช ๒๕๑๔ และเนื่องจากข้อ ๑๕ แห่งกฎกระทรวงดังกล่าวมิได้มีข้อกำหนดว่า การแจ้งการไม่ใช้รถครั้งหนึ่งมีผลใช้ได้เป็นระยะเวลาเท่าใด จึงต้องถือว่าตราบิตที่ยังมิได้มีการแจ้งขอใช้รถ การแจ้งการไม่ใช้รถย่อมมีผลต่อไป ถึงแม้ว่าต่อมาจะได้มีการกำหนดให้การแจ้งการไม่ใช้รถมีผลใช้ได้ครั้งละไม่เกินสองปี เว้นแต่เป็นการแจ้งการไม่ใช้รถตลอดไป ตามข้อ ๒^{๑๑} แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๒๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ก็ตาม ทั้งนี้ เพราะไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติหรือข้อกำหนดให้การแจ้งการไม่ใช้รถที่เจ้าของได้แจ้งไว้ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ เป็นอันสิ้นผล และให้แจ้งการไม่ใช้รถใหม่ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ แต่อย่างใด นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๗๓ และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ เกี่ยวกับภาษีประจำปีแล้ว จะเห็นได้ว่ากฎหมายทั้งสองฉบับนี้มีเจตนารมณ์ตรงกันที่จะจัดเก็บภาษีประจำปีสำหรับรถที่มีการใช้ และยกเว้นภาษีประจำปีสำหรับรถที่มิได้ใช้และได้มีการแจ้งการไม่ใช้รถไว้ ดังนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เจ้าของรถมิได้ใช้รถโดยได้แจ้งการไม่ใช้รถไว้แล้ว ภาระในการเสียภาษีประจำปีสำหรับรถนั้นจึงไม่เกิดขึ้นจนกว่าจะได้มีการใช้รถกล่าวคือ เมื่อเจ้าของรถมีความประสงค์จะใช้รถและได้แจ้งขอใช้รถ ก็ต้องอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ว่าด้วยการใช้รถและภาษีประจำปีตามมาตรา ๖^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรถยนต์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๗ ที่ได้บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถที่จดทะเบียนแล้ว แต่ยังมีได้เสียภาษีประจำปีสำหรับรถนั้นให้ครบถ้วนถูกต้องภายในเวลาที่กำหนด และมาตรา ๓๒^{๑๓} แห่งพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ที่ได้บัญญัติให้เจ้าของรถมีหน้าที่เสียภาษีประจำปีโดยให้เสียล่วงหน้าคราวละหนึ่งปี ฉะนั้น ตามบทบัญญัติดังกล่าวเมื่อเจ้าของรถประสงค์จะใช้รถในปีใดก็ต้องเสียภาษีประจำปีล่วงหน้าก่อนที่จะมีการใช้รถในปีนั้น ดังนั้น กรณีตามข้อหาเรื่องนี้เจ้าของรถต้องมีหน้าที่เสียภาษีประจำปีนับตั้งแต่ปีที่ได้มีการแจ้งขอใช้รถเป็นต้นไป

^๘ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

^๙ ใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๔๗๕

^{๑๐} มาตรา ๒๖ ๑๓๑

๑๓๑

(๒) รถยนต์ดังต่อไปนี้ได้รับการยกเว้นจากการจดทะเบียนและภาษี

๑๓๑

๑๓๑

(ง) รถซึ่งไม่ใช้การ แต่ถ้าได้เสียภาษีแล้วแม้ไม่ใช้การ เจ้าของไม่มีสิทธิจะได้ภาษีนั่นคืน

^{๑๑} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๔)

^{๑๒} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๕)

^{๑๓} โปรดดูเชิงอรรถที่ (๖)

(ลงชื่อ) อมร จันทรสุมบูรณ์
(นายอมร จันทรสุมบูรณ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มกราคม ๒๕๓๑